

Gemeenteraad van Alphen aan den Rijn
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
Fax: (0172) 465 564
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

Datum

18 april 2017

Inlichtingen bij
N. H. Zwinkels

Doorkiesnummer
0620090070

Afdeling
Maatschappelijke Ontwikkeling

Onderwerp
Mantelzorgcompliment 2017

Geachte leden van de raad,

Tot 2015 werd de toekenning van het Mantelzorgcompliment uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank. In 2014, voor de overgang naar de gemeente, deden circa 1.850 inwoners een beroep op het Mantelzorgcompliment. Criterium voor toekenning door de Sociale Verzekeringsbank was dat de inwoner in het bezit moest zijn van een indicatie voor extramurale zorg. Vooronderstelling was dat zij dan ook mantelzorg ontvingen.

In de Wmo 2015 werd de verantwoordelijkheid voor de waardering van mantelzorgers bij gemeenten neergelegd. Gemeenten kregen de vrijheid om aan hun blijk van waardering vorm te geven. In de nadere regels Sociaal Domein 2015, 2016 en 2017 werd vastgelegd dat de gemeente Alphen aan den Rijn het Mantelzorgcompliment in stand wilde houden. Toegezegd werd de regeling jaarlijks te evalueren en op basis van de bevindingen aan te passen.

Doelgroep en budget

De inwoners die vanuit de Sociale Verzekeringsbank een Mantelzorgcompliment kregen toegekend kwam niet 1 op 1 overeen met de doelgroep die de gemeente voor ogen had: mantelzorgers die intensieve mantelzorg bieden. Voorwaarde voor toekenning werd dat de gedurende minimaal drie aaneengesloten maanden, minimaal acht uur per week mantelzorg werd geboden. De gemeente reserveerde een budget van € 250.000 waarmee maximaal 1.250 mantelzorgers een compliment van € 200 kunnen ontvangen.

De werkwijze 2015 en 2016

Op de gemeentelijke site was alle informatie over het Mantelzorgcompliment + het aanvraagformulier te vinden. In "Week in beeld" waren periodiek berichten opgenomen hoe het Mantelzorgcompliment kon worden aangevraagd en welke voorwaarden daaraan verbonden zijn. Daarnaast werd elke professional die betrokken was bij intensieve mantelzorgontvangers geïnstrueerd over de werkwijze. Uiteraard was Tom in de buurt een belangrijk kanaal om mensen te informeren.

De Cliëntenadviesraad adviseerde om het aanvragen van een Mantelzorgcompliment ook te gebruiken als signalerende functie. Vanaf 2015 werd daarom als vraag in het aanvraagformulier toegevoegd of mensen naast de ontvangen mantelzorg ondersteuning nodig hebben ter ontlasting van de mantelzorger of dat er behoefte is aan professionele ondersteuning op andere levensdomeinen.

Cijfers 2016

	toegekend	maximum	Benutting budget	Bereik
Mantelzorgcomplimenten 2015	801	1250	64%	50,1 %
Mantelzorgcomplimenten 2016	977	1250	87%	61,1%

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek voldoet 15 % van de inwoners in Nederland aan de gestelde criteria voor intensieve mantelzorg. Per 1 april 2016 had de gemeente Alphen aan den Rijn 107.930 inwoners. Wanneer we de ambitie hebben om iedere ontvanger van intensieve mantelzorg te bereiken, dan kunnen we dus 1600 aanvragen verwachten. In 2016 hebben we 977 Mantelzorgcomplimenten toegekend en hiermee 61,1 % van de doelgroep bereikt. Een stijging van ruim 10 % ten opzichte van 2015.

Opvallende zaken:

- 16 personen deden een dubbele aanvraag;
- 1 persoon deed een driedubbele aanvraag waarvan twee t.b.v. dezelfde mantelzorgers;
- vanuit 3 adressen werden drie Mantelzorgcomplimenten aangevraagd;
- vanuit 1 adres werden vier Mantelzorgcomplimenten aangevraagd;
- bij 509 personen was het woonadres van de aanvrager hetzelfde als dat van de mantelzorger (huisgenoot c.q. de partner);
- bij 331 adressen lijkt er, op basis van de naamgeving, sprake te zijn van echtparen waarvan de ene partner een compliment aanvraagt voor de andere partner;
- drie echtparen deden een aanvraag voor elkaar;
- 11 mantelzorgers kregen twee complimenten; 4 als gevolg van een dubbele aanvraag en 7 vanwege twee aanvragen uit hetzelfde huishouden;
- 2 mantelzorgers kregen 3 complimenten; 2 complimenten uit hetzelfde huishouden + een compliment van een ander;
- 441 mantelzorgers wilden dat in het vervolg de nieuwsbrief wordt toegezonden;
- 62 mantelzorgers wilden nadere informatie.

Evaluatie werkwijze 2016

- De verwerking van aanvragen en de toekenning van Mantelzorgcomplimenten werd uitgevoerd door het Officemanagement van de afdeling Samenleving.
- De controle op de voorwaarden voor het Mantelzorgcompliment bleek niet eenvoudig en zeer arbeidsintensief.
- In de regeling van de Sociale Verzekeringsbank van vóór 2015 kreeg de ontvanger van het Mantelzorg eenmalig een bedrag als Mantelzorgcompliment op zijn/haar rekening gestort. Met dit bedrag kon hij/zij de eigen mantelzorgers op de dag van de mantelzorg een extraatje geven.

Sinds 2015 wordt het bedrag door de gemeente rechtstreeks op de rekening van de mantelzorger gestort. Doel hiervan was om als gemeente een rechtstreekse signalerende en informerende rol richting mantelzorgers vorm te kunnen geven. Bijkomend effect lijkt dat de mantelzorger een "vergoeding" krijgt voor de geboden hulp. Dit terwijl de doelstelling zou moeten zijn om het voor ontvangers van mantelzorgondersteuning mogelijk te maken "een aardigheidje" (uitje, etentje, cadeau) aan hun mantelzorgers te geven. Er is nu een prikkel om voor iedere mantelzorger een vergoeding aan te vragen of, als partners, voor elkaar een vergoeding aan te vragen.

- Enkele mantelzorgers kregen vanuit één gezin meerdere Mantelzorgcomplimenten. Een stapeling van complimenten gaat voorbij aan het doel van de regeling.
- Aanvragen werden vanaf 1 mei 2016 in behandeling genomen Om de werkzaamheden te stroomlijnen werden alle aanvragen begin november beoordeeld en werd het bericht van toekenning verstuurd. De tussenliggende radiostilte leidde tot veel vragen over de status van de aanvraag.
- De administratie kostte veel tijd; controleren van bankrekeningnummers, aanvragen en invoeren van gegevens, het opmaken van brieven en het beantwoorden van mails.
- De eis dat de mantelzorger gedurende het jaar meer dan 8 uur per week, gedurende minimaal 3 maanden mantelzorg moet hebben geboden maakte een regeling noodzakelijk ingeval tussen de datum van aanvraag en 31 december van dat jaar, de mantelzorg beëindigt. Daarmee zou in een aantal gevallen (een deel van) het Mantelzorgcompliment (naar rato) moeten worden teruggevorderd. Omdat dit niet te controleren is werd het in de praktijk niet toegepast.

Conclusies uit de evaluatie van de in 2016 gevolgde werkwijze

- Verbeter de controle van de aanvragen door gebruik van de gemeentelijke ICT-toepassing "Zaaksysteem".
- Richt het toewijzingsproces "lean" in (maak formats van alle brieven die moeten worden verzonden).
- Handel de toekenning zo snel als mogelijk na ontvangst van de aanvraag af; dit voorkomt veel vragen over de actuele status van de aanvraag.
- Zie erop toe dat per ontvanger van mantelzorg, slechts 1 aanvraag in behandeling wordt genomen.
- Zie erop toe dat per huishouden de mantelzorger maximaal één Mantelzorgcompliment ontvangt; het Mantelzorgcompliment is bedoeld als "compliment" en niet als vergoeding.

Hoe gaan wij het in 2017 uitvoeren?

Doel is om nog meer ontvangers van mantelzorgers en daarmee mantelzorgers te bereiken. De conclusies n.a.v. de werkwijze 2016 zijn verwerkt in het werkproces 2017:

- In de periode april t/m oktober wordt opnieuw een intensieve informatiecampagne gevoerd.
- Mantelzorgcomplimenten kunnen worden aangevraagd tussen 1 mei en 15 oktober 2017.
- Zoals gebruikelijk zal alle informatie over het Mantelzorgcompliment + het aanvraagformulier op de gemeentelijke site te vinden zijn. In "Week in beeld" zullen weer periodiek berichten opgenomen worden hoe het Mantelzorgcompliment kan worden aangevraagd en welke voorwaarden daaraan verbonden zijn.

- Professional die betrokken is bij intensieve mantelzorgontvangers zullen worden geïnstrueerd over de werkwijze. Uiteraard blijft Tom in de buurt een belangrijk kanaal om mensen te informeren.
 - In het aanvraagformulier 2017 zijn de voorwaarden nadrukkelijker omschreven.
 - o De ontvanger van mantelzorg heeft tussen 1 mei en 15 oktober 2017 een aanvraag gedaan voor een Mantelzorgcompliment.
 - o De ontvanger van mantelzorg woont in de gemeente Alphen aan den Rijn.
 - o De mantelzorger ondersteunde gedurende drie maanden, meer dan 8 uur per week. Voor 2017 is ervoor gekozen de eis te stellen voor de periode 1 oktober 2016 - 1 oktober 2017, dus achteraf.
 - o De ontvanger van mantelzorg heeft één aanvraag gedaan voor een Mantelzorgcompliment. Een tweede aanvraag wordt niet in behandeling genomen.
 - o Per huishouden wordt aan een mantelzorger maximaal € 200,- toegekend.
- Daarnaast wordt van de aanvrager een uitleg gevraagd van hulp die de mantelzorger biedt.
- De aanvrager dient ook in 2017 een aantal referenties aan te geven die kunnen beamen dat de mantelzorger inderdaad de intensieve mantelzorg verricht. Referenties kunnen zijn: een huisarts, een wijkverpleegkundige, een medewerker van het JGT of van Tom in de buurt, een andere mantelzorger of een vrijwilliger die ook bij de aanvrager betrokken is. Steekproefsgewijs worden referenties telefonisch opgevraagd.
 - Het Officemanagement van de afdeling Samenleving zal de aanvragen 2017 behandelen. De afhandeling is lean ingericht; er zijn formats gemaakt van alle correspondentie die in het werkproces wordt gebruikt.
 - Aanvragen worden op volgorde van binnenkomst beoordeeld en direct afgehandeld.
 - Het bedrag van € 200 wordt op 10 november, de dag van de mantelzorg, door de gemeente overgemaakt op de rekening van de mantelzorger zelf.

Financiën

In 2016 werd 87% van het beschikbare budget gebruikt. Ook in 2017 zullen we de ontwikkelingen monitoren en zo nodig actie ondernemen. Echter; wanneer het aantal aanvragen de verwachtingen overtreft is dit niet meer bij te sturen. Het blijft in principe een open einde regeling.

We evalueren de werkwijze in december 2017 en nemen vervolgens zo nodig een besluit over bijstelling voor 2018.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,

de burgemeester,

drs. P.W. Jeroense

mr. drs. J.W.E. Spies